

Millennieutvecklingsmålen - Kommissionens 12-punktsprogram

Utrikesdepartementet

2010-06-01

Dokumentbeteckning

KOM (2010) 159

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén EU:s åtgärdsplan i tolv punkter till stöd för millennieutvecklingsmålen.

Sammanfattning

Kommissionens meddelande om ett 12-punktsprogram för åtgärder för att uppnå millennieutvecklingsmålen (Millennium Development Goals, MDG) är ett av underlagen till en EU-position inför FN:s högnivåmöte om MDG den 20-22 september i New York. EU-positionen kommer att antas vid biståndsministrarnas session vid rådet för utrikesfrågor den 14-15 juni.

Kommissionens övergripande ansats är att fokusera på MDGs/områden och länder som släpar efter mest. Några av de konkreta förslagen i handlingsplanen gäller biståndsnivåer, biståndseffektivitet och samstämmighet för utveckling. Vad gäller utvecklingsländernas ansvar och ägarskap finns uppmaningar om god samhällsstyrning, bättre mobilisering av inhemska resurser och bättre skatteupptag i utvecklingsländer.

Regeringen välkomnar meddelandet som generellt sett ligger i linje med svenska positioner. Det delade ansvaret för MDG mellan utvecklade länder och utvecklingsländer framkommer väl i meddelandet. Utvecklingsländernas egna ägarskap för MDG är grundläggande. Meddelandet innehåller även bra skrivningar om biståndsnivåer. Regeringen anser att meddelandet innehåller för lite resonemang om andra politikområdets påverkan på utveckling och potentialen i samstämmighetspolitiken för utveckling. Regeringen anser även att jämställdhet som viktig tvärgående fråga bör lyftas mer, liksom konkreta förslag till åtgärder på MDG 5 om mödradödlighet.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Millennieutvecklingsmålen (Millennium Development Goals, MDG) är de första gemensamma utvecklingsmål som det råder samförstånd om på internationell nivå. MDGs utgör ett unikt ramverk med åtta mål, 21 mätbara och tidsbundna delmål och 48 indikatorer som skall uppnås (mestadels) till 2015. Mål 1 till 7 adresserar fattigdomens olika dimensioner, såsom hunger, sjukdomar, mödra- och barnadödlighet, brist på utbildning och bristande tillgång till rent vatten och sanitet. Mål 8 handlar om det globala ansvaret inom det internationella samfundet för att stödja uppnåendet av målen, t.ex. när det gäller bistånd, skulder, handel och tillträde till informationsteknik och nödvändiga mediciner. Millennieutvecklingsmålen härstammar från FN:s Millenniedeklaration som antogs vid FN:s Millenietoppmöte år 2000.

Den 20-22 september 2010 kommer ett FN-högnivåmöte att äga rum i New York för att göra en avstämning fem år innan den överenskomna tidsfristen för MDG år 2015. Syftet är att se över framgångar och brister, samt komma överens om konkreta åtgärder för att påskynda utvecklingen mot uppfyllandet av MDG. Mötet ska resultera i ett slutdokument. Informella konsultationer om slutdokumentet sker nu i New York mellan olika länder och ländergrupper samt med det privata näringslivet, forskarvärlden och det civila samhället.

Vid EU:s biståndsministrars session vid rådet för utrikesfrågor (Foreign Affairs Council, FAC) den 10 maj arrangerades en s.k. orienteringsdiskussion om MDG:s inför FN:s högnivåmöte i september. Underlag till diskussionen var bl.a. FN:s generalsekreterares rapport "Keeping the promise: a forward-looking review to promote an agreed action agenda to achieve the Millennium Development Goals by 2015", samt kommissionens s.k. "April-paket". "April-paketet" är en årlig EU-uppföljning av den internationella konferensen om utvecklingsfinansiering som ägde rum i Monterrey 2002. Det övergripande meddelandet inom detta "April-paket" är i år ett förslag från kommissionen om ett 12-punktsprogram för åtgärder för att uppnå MDG, "A twelve-point EU action plan in support of the Millennium Development Goals". Paketet innehåller också fem arbetsdokument om framsteg vad gäller MDG, om biståndseffektivitet, utvecklingsfinansiering, handelsrelaterat bistånd och om samstämmighet för utveckling (Policy Coherence for Development, PCD). Även tre andra meddelanden från kommissionen ligger till grund för EU-arbetet med MDG under våren, nämligen ett meddelande om skatter och utveckling, ett meddelande om global hälsa, samt ett meddelande om livsmedelssäkerhet. Även ett meddelande om utbildningsfrågor och utveckling har haft betydelse för MDG-arbetet under våren.

Diskussionen vid rådet för utrikesfrågor den 10 maj verkade som inspel till de fortsatta förhandlingar om MDG som kommer föras för att vid rådet för utrikesfrågor den 14-15 juni anta en EU-position inför FN:s högnivåmöte i september. En diskussion om MDG väntas även vid Europeiska rådet den 17 juni.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens meddelande ”A twelve-point EU action plan in support of the Millennium Development Goals” innehåller en handlingsplan med ett antal specifika åtgärder på medellång sikt till stöd för MDG. Denna EU-handlingsplan syftar till att utgöra en grund för den gemensamma EU-positionen.

Kommissionens övergripande ansats är att fokusera på MDGs/områden och länder som släpar efter mest. Handlingsplanen innehåller åtgärder under följande 12 rubriker:

- (1) Bistånd
- (2) Biståndseffektivitet
- (3) Sviktande stater och länder som ligger långt från uppnåendet av MDG
- (4) Förbättrad effekt av policies inom viktiga sektorer
- (5) Ökat ägarskap
- (6) Samstämmighet för utveckling
- (7) Skatter och utveckling
- (8) Regional integration och handel
- (9) Innovativa finansieringskällor
- (10) Klimatförändringar
- (11) Sviktande situationer och säkerhet
- (12) Globala styrfrågor

Några av de konkreta förslagen i handlingsplanen gäller biståndsnivåer inom EU och etablerandet av nationella tidtabeller, olika granskningsinstrument för biståndsnivåer inom EU, samt uppmaningar om rättvis bördefördelning internationellt vad gäller biståndsnivåer. Det finns även förslag gällande biståndseffektivitet och samstämmighet för utveckling. Vad gäller

utvecklingsländernas ansvar och ägarskap finns uppmaningar om god samhällsstyrning, bättre mobilisering av inhemska resurser och bättre skatteupptag i utvecklingsländer. Under ett avsnitt om globala styrfrågor föreslås att pågående FN-reformer ska stödjas, liksom en konsoliderad EU-representation i de internationella finansiella institutionerna.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Kommissionens meddelande har inga direkta effekter på svenska regler men rådslutsatser baserat på detta meddelande är en guide för svenskt agerande inom utvecklingspolitiken.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionens meddelande medför inga direkta budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar meddelandet och anser det positivt att EU intar en handlingsinriktad position. Meddelandet ligger generellt sett i linje med svenska positioner. Det delade ansvaret för MDG mellan utvecklade länder och utvecklingsländer framkommer väl i meddelandet. Utvecklingsländernas egna ägarskap för MDG är grundläggande. Meddelandet innehåller även bra skrivningar om biståndsnivåer. Regeringen stödjer skrivningar om bättre bördefördelning och förslag på olika granskningsinstrument inom EU vad gäller biståndsnivåer.

Regeringen anser att meddelandet innehåller för lite resonemang om andra politikområdets påverkan på utveckling och potentialen i samstämmighetspolitiken för utveckling. Regeringen anser även att jämställdhet som viktig tvärgående fråga bör lyftas mer, liksom konkreta förslag till åtgärder på MDG 5 om mödradödlighet. Regeringen stödjer inte skrivningar i meddelandet om en konsoliderad EU-representation i de internationella finansiella institutionerna.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flertalet medlemsstater har välkomnat dokumentet och stödjer ansatsen att fokusera på MDGs/områden och länder som släpade efter mest.

Några medlemsstater har problem med texter om handlingsplaner för biståndsnivåer pga sin lagstiftning. Något land har lyfta frågan om innovativa finansieringskällor. Flera medlemsstater har uttalat problem med texten om en konsoliderad EU-representation i de internationella finansiella institutionerna.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Inga remissinstanser kända.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Detta är ett meddelande från kommissionen på vilket rådsslutsatser kommer att antas vid rådet för utrikesfrågor i juni om en EU-position inför FN:s högnivåmöte om MDG i september.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen är inte aktuell.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förhandlingar inom EU kommer att pågå i rådsarbetsgruppen för allmänna biståndsfrågor (CODEV) inför antagandet av rådsslutsatser vid rådet för utrikesfrågor den 14-15 juni om en EU-position inför FN:s högnivåmötet om MDG i september. Det spanska ordförandeskapet planerar även att Europeiska rådet ska diskutera MDG, utvecklingsfrågor och biståndsnivåer den 17 juni.

Parallellt pågår förhandlingar inom FN i New York om ett slutdokument för FN:s högnivåmötet om MDG.

-